

PLANINARSKI SAVEZ FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
MOUNTAINEERING UNION OF FEDERATION BOSNIA AND HERZEGOVINA

Mula Mustafe Baškije 63 - TC 'Nove Daire', 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
tel.: +387 (0) 33 55 56 86, fax: +387 (0) 33 55 56 85, e-mail: psbih1@bih.net.ba

PLAN I PROGRAM
ŠKOLOVANJA U SPELEOLOGIJI
PLANINARSKOG SAVEZA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 204-12/16

19. NOVEMBAR 2016.

www.psbih.ba

Na osnovu člana 29. Statuta Planinarskog saveza Federacije Bosne i Hercegovine, Upravni odbor na svom zasjedanju dana 19.11.2016. godine donosi:

**PLAN I PROGRAM
ŠKOLOVANJA U SPELEOLOGIJI
PLANINARSKOG SAVEZA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

- ŠKOLA SPELEOLOGIJE -

Školovanje kadrova u speleologiji ima dugu tradiciju i odvija se putem speleoloških škola i stručnih seminara. Organizacija speleoloških škola započinje 1964. godine po programu Komisije za pećinarstvo u organizaciji Planinarskog saveza Bosne i Hercegovine. Program školovanja se sastoji od teoretskog i praktičnog dijela.

Teoretski dio obuhvaća sljedeće teme:

Red.br.	Naziv teme	Broj sati	Predavač
1	Pojam i istorija speleologije u Bosni i Hercegovine i u svijetu	0,50	Instruktor speleologije
2	Speleološka organizacija u Bosni i Hercegovini i svijetu	0,50	Instruktor speleologije
3	Opasnosti u planinama i speleološkim objektima	0,50	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
4	Planinarska oprema	0,50	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
5	Orijentacija u prirodi	0,50	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
6	Bivakiranje u prirodi i speleološkim objektima	0,50	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
7	Speleološka oprema	1,00	Instruktor speleologije
8	Rasvjeta u speleologiji	1,00	Instruktor speleologije
9	Otkrivanje speleoloških objekata i kretanje u podzemlju	0,50	Instruktor speleologije
10	Čvorovi u speleologiji i njihova primjena	0,50	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
11	Svladavanje vertikalna u speleološkim objektima	0,50	Instruktor speleologije
12	Samospašavanje iz vertikalna	0,50	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
13	Prva pomoć i osnove spašavanja	3,00	Doktor/instruktor gss
14	Topografsko snimanje speleoloških objekata	4,00	Instruktor speleologije
15	Speleološki znakovi i terminologija	1,00	Instruktor speleologije
16	Arhiviranje i dokumentiranje speleoloških objekata i istraživanja	0,50	Instruktor speleologije
17	Speleogeneza i geološke osnove speleologije	0,50	Instruktor speleologije

18	Krš i hidrologija krša	0,50	Instruktor speleologije
19	Speleomorfologija i pećinski ukrasi	0,50	Instruktor speleologije
20	Klima podzemlja	0,50	Instruktor speleologije
21	Arheološki i paleontološki nalazi u speleološkim objektima	0,50	Instruktor speleologije
22	Biospeleologija – znanost o životu u krškom podzemlju	0,50	Instruktor speleologije
23	Organiziranje speleoloških istraživanja - ekspedicija	0,50	Instruktor speleologije
24	Najveći speleološki objekti u Bosni i Hercegovini i u svijetu	0,50	Instruktor speleologije
25	Zaštita speleoloških objekata i turizam u speleološkim objektima	0,50	Instruktor speleologije
UKUPNO - TEORETSKA NASTAVA		20,00	SATI

Praktični dio obuhvaća sljedeće teme:

Red.br.	Naziv teme	Broj sati	Predavač
1	Orijentacija u prirodi uz korištenje kompasa i topografske karte	2,00	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
2	Bivakiranje u prirodi i u speleološkim objektima	2,00	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
3	Otkrivanje speleoloških objekata i kretanje u podzemlju	2,00	Instruktor speleologije
4	Rasvjeta u speleologiji	1,00	Instruktor speleologije
5	Upoznavanje s ličnom i društvenom speleološkom opremom	2,00	Instruktor speleologije
6	Korištenje i održavanje užeta	1,00	Instruktor speleologije
7	Uvježbavanje čvorova i navezivanje	4,00	Instruktor speleologije
8	Klasične tehnike rada s užetima – improvizacije u speleologiji	2,00	Instruktor speleologije
9	Svladavanje kosina i prečnica	2,00	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
10	Spuštanje i penjanje po užetu DAD tehnikom	5,00	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
11	Prelazak međusidrišta i čvorova na užetu	2,00	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
12	Izrada prirodnih sidrišta	1,00	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
13	Izrada umjetnih sidrišta (zabijanje klina, spita i fix-a)	2,00	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
14	Alpinističke tehnike penjanja	1,00	Instruktor speleologije/alpinizma
15	Komunikacije u speleološkim objektima	0,50	Instruktor speleologije
16	Prva pomoć pri speleološkim nesrećama	2,00	Instruktor speleologije

17	Samospašavanje iz vertikalna	0,50	Instruktor speleologije/alpinizma/gss
18	Topografsko snimanje speleoloških objekata	4,00	Instruktor speleologije
19	Posjet turističkim speleološkim objektima	2,00	Instruktor speleologije
20	Posjet speleološkom objektu dubljem od 20 m	6,00	Instruktor speleologije
UKUPNO - PRAKTIČNA NASTAVA		44,00	SATI

Škola traje minimalno 8 dana. Nakon stečenih vještina za samostalno korištenje opreme i uspješno položenog ispita stječe se naziv speleolog pripravnik.

Nazivi i zvanja u speleologiji propisani pravilnikom Komisije za speleologiju PS FBiH

SPELEOLOG SARADNIK

Speleolog saradnik je svaki član speleološke sekcije (odsjeka/kluba) koji ispunjava sljedeće uslove:

- da je učlanjen u speleološku sekciju (odsjek) pri PS FBiH
- da je aktivan član u matičnoj speleološkoj sekciji ili organizaciji
- da je navršio 15 godina, uz pismenu saglasnost roditelja (ako je mlađi od 18 godina)
- da ima otvoren lični speleološki karton.

SPELEOLOG PRIPRAVNIK

Speleolog pripravnik može postati svaki član speleološke sekcije (odsjeka/kluba) ako ispunjava sljedeće uslove:

- da je navršio 15 godina, uz pismenu saglasnost roditelja (ako je mlađi od 18 godina)
- da je uspješno završio speleološku školu prema programu školovanja Komisije
- da ima ukupnu dužina spuštanja u više različitih speleoloških objekata, bez ponavljanja 100 m, a od toga najmanje u jedan objekat od minimalno 20 metara vertikale
- da ima ukupnu dužina prolaza u istraživanim objektima veću od 500 metara bez ponavljanja
- da je učestvovao u topografskom snimanju objekata i da vlada tehnikom topografskog snimanja speleoloških objekata
- da ima uredno vođen i ovjeren lični speleološki karton.

SPELEOLOG

Speleolog može postati svaki speleolog pripravnik koji ispunjava sljedeće uslove:

- da je navršio 18 godina
- da je sudjelovao u najmanje 20 speleoloških istraživanja
- da je topografski snimio najmanje 10 speleoloških objekata, a od toga najmanje jedan vertikalni
- da ima ukupnu dužina spuštanja u više različitih vertikalnih objekata, bez ponavljanja najmanje 500 metara, a od toga 250 metara u novoistraženim objektima
- da ima spuštanje u jednu jamu veću od 50 metara
- da ima ukupnu dužinu savladanih više različitih horizontalnih objekata, bez ponavljanja najmanje 4.000 metara, od čega 1000 metara novoistraženih dijelova speleološkog objekta

- da ima uredno vođen i ovjeren lični speleološki karton
- da ima položen stručni ispit za speleologa pred ispitnom komisijom.

SPELEOLOG INSTRUKTOR

Speleolog instruktor može postati speleolog koji ispunjava sljedeće uslove:

- da ima najmanje 3 godine aktivnosti u zvanju speleolog
- da je stažirao-asistirao na minimalno 3 speleološke škole
- da ima najmanje 10 samostalno organizovanih speleoloških istraživanja u zvanju speleolog
- da vlada znanjem koje odgovara tečaju za speleologa instruktora
- izrađen instruktorski rad i odbranjen pred ispitnom komisijom
- položen stručni ispit pred ispitnom komisijom.

Organizator speleološke škole i seminara:

- Komisija za speleologiju Planinarskog saveza FBiH
- Speleološki odsjeci planinarskih društava/klubova, odnosno članice Komisije za speleologiju

Popis osnovne literature:

D.Bakšić, D.Lacković, A.Bakšić, ur. (2000.): Speleologija, PDS Velebit, Zagreb
Jasminko Mulaomerović (2004.): Speleoturizam u Bosni i Hercegovini, Sarajevo

OBAVEZNE MJERE SIGURNOSTI PRI ŠKOLOVANJU NA SPELEOLOŠKOJ ŠKOLI

Na prvom predavanju polaznicima škole daje se do znanja:

- da se radi o opasnoj aktivnosti te da moraju potpisati izjavu da su tjelesno i duševno zdravi, te da pristupaju školovanju na vlastitu odgovornost. Za polaznike mlađe od 18 godina tu izjavu potpisuju roditelji ili staratelji uz suglasnost da pristaju da njihovo dijete pohađa školu,
- da moraju biti učlanjeni u neko planinarsko društvo učlanjeno u Planinarski savez jer preko iskaznice ostvaruju pravo na osiguranje u slučaju nesreće. Također ih se upućuje da mogu sami uplatiti dodatno osiguranje po vlastitom izboru,
- da u svakom trenutku pri praktičnoj obuci moraju imati zaštitne kacige na glavi,
- da moraju slušati upute instruktora i ne raditi ništa bez njihovog neposrednog nadzora i odobrenja,
- da program škole obuhvaća teoretski i praktični dio. Mogu izostati s jedne trećine teoretskih predavanja, a na praktičnom dijelu mogu izostati s jednog dvodnevno izleta ili dva jednodnevna izleta. U slučaju izostanka s izleta na idućem izletu ili u nekom dodatnom terminu moraju nadoknaditi cijeli propušteni program praktične obuke.

Plan i program školovanja u speleologiji stupa na snagu danom donošenja i objavljivanja.

Predsjednik PSFBiH
Zehrudin Isaković